

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי א' אב תשפ"ג | דף היומי בבלי: גיטין סד | דף הכולל: גיטין נט.
דף היומי בהלכה: מסימן קנ"ג אמצע סעיף ח' 'וכיון' עד סעיף י'.
מוסר: אהבת חסד - פרק ז' עד אות ב'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הענוה "הרבה ענפים טובים"

נוכח ההתרחשות המוזרה החל אחד להרהר מה יעלה בגורל
הכסף שהלווה לרב. הוא לחש אודות כך לשכנו שהגיב שגם
ממנו לווה הרב כסף! חלפו דקות ספורות עד שהרחש -
בחש הקיף את כל המתפללים מסתבר שכמעט מכולם לווה
הרב כסף בסוד כדי לממן את הדירה שהוא עומד לקנות!...

על רבנים חכמים ונבונים ועל מודעות דרושים

מאת: הרב מנחם גרינהר

"הבו לכם אנשים חכמים ונבונים וידעים לשבטיכם"

אני אוהב מאוד לחפש בארכיונים כתבות ישנות. ישנם כתבות
שטובים לעיתם ולזמנם, ולא מתאימים לפרסמם שוב, אבל יש
כתבות שכוחם נשמר לשנים רבות.

הכתבה שלפניכם נכתבה לפני כ-8 שנים ועדיין היא במתיקותה
כמו ביום שיצאה לאור. הכתבה היא מפרי עטו של בעל הכשרון
הרב רפאל ברנזון במדורו ב'מוסף שבת קודש', והנה היא לפניכם:
בתקופה הראשונה להגעתו של הרה"ג רבי מנחם בן ציון זקס
זצ"ל לארה"ב (חדב"נ הגרצ"פ פראנק זצ"ל, כיהן כרב בשיקגו),
נקלע לעיר קטנה בדרום. התגוררו שם כשלוש מאות משפחות
מאוחדות בקהילה אורתודוקסית אחת. כאשר הגיע לשם מצא את
העיר כמרקחה כולם קוצפים וזועמים, שמים ללעג ולקלס את כל
אשר בתואר "רב" יכונה.

על מה ולמה?

לאחר שהלך הרב המקומי לעולמו, פרסמה הקהילה
הנידחת מודעת "דרוש רב אורתודוקסי, מוסמך להוראה, בעל
כושר מנהיגות ודרשנות" וכו' בעיתון ניו יורקי רב תפוצה. והיה
היום ומניו יורק הגיע מועמד מתאים, צעיר ובעל הדרת פנים, פה
מפיק מרגליות ומצויד בכתבי סמיכה ראויים. שמחו על המציאה
הגדולה שהזדמנה לקהילה הקטנה ופה אחד מיהרו לסגור עמו

חווה ארוך טווח.

משפחתו של הרב החדש המשיכה להתגורר בניו יורק, וסוכם
שעד לסוף שנת הלימודים ימשיכו ילדיו ללמוד בניו יורק- אך עם
פרוץ החופש הגדול תתאחד המשפחה כולה והקהילה תזכה גם
לרבנית. בינתיים התגורר הרב במלון מקומי, וסעד על שולחנו של
שמש בית הכנסת. הוא מילא במסירות רבה את כל התפקידים
הרבניים ולקהילה באה הרווחה.

בליל פורים המתינו להגעת הרב בבית הכנסת אך זה בושש
מלבוא. התקשרו לחדרו במלון ואין מענה. התקשרו לקבלה
והשתוממו לשמוע "מה? לא ידעתם שהוא ארז את כל חפציו
ונסע?!" הוא הרי הלך לבקר את המשפחה שלו!...

נוכח ההתרחשות המוזרה החל אחד להרהר מה יעלה בגורל
הכסף שהלווה לרב. הוא לחש אודות כך לשכנו שהגיב שגם ממנו
לווה הרב כסף! חלפו דקות ספורות עד שהרחש-בחש הקיף את
כל המתפללים מסתבר שכמעט מכולם לווה הרב כסף בסוד כדי
לממן את הדירה שהוא עומד לקנות!...

- - - והילד איננו!

הוגשה תלונה אצל השריף המקומי, שמיהר לעדכן את חבריו
העיתונאים וליהודים כבר לא היתה אורה ושמחה וששון ויקר.
מה שברור שאל התואר "רב" הוצמד מעתה התואר "גנב" וכל בני
הקהילה מילאו פיהם חרון וקצף נגד "הרבנים הגנבים" בהכללה.

את כל הרבנים לגנבים? הכיצד תוסיפו אשמה על אשמה להוציא שם רע על כלל הרבנים? הלקח שעליכם ללמוד מהפרשה הוא שרבנים לא מחפשים באמצעות מדור "דרושים" בעיתונות, כי אם בתוככי הישיבות הקדושות פונים לאחת מהישיבות המפורסמות במדינה, מציגים מה נדרש עבור הקהילה, וראשי הישיבה כבר יכוונו אתכם לאחד מטובי בוגריהם.

הוא אשר אמר משה רבינו- המשׁיך הרב זקס ודרש פסוק בפרשת השבוע "הָבּוּ לָכֶם אַנְשִׁים חֲכָמִים וְנְבִנִים וַיְדַעִים לְשִׁבְטֵיכֶם" (א יג)
לא מספיק אנשים " חֲכָמִים" לא די ב"נְבִנִים" צריך גם "וַיְדַעִים לְשִׁבְטֵיכֶם"- שאותם חכמים, שאותם נבונים גם יהיו ידועים בחזקת כשרותם!...

(מוסף שבת קודש דברים תשע"ה)

הרב זקס רק הגיע למקום ומשבי הרוח הרעים היכו בפניו בעוצמה... התחנן בפני הפרזיזנט שייתן לו לנאום בפני כל חברי הקהילה. הלה הזהיר אותו שהוא עלול להיתקל בתגובות פוגעות, אך הוא הגיב 'באף על פי כן'!
ידועה לי השערורייה המבוזה שהתרחשה במקומכם-פתח ואמר- אך יש לי אליכם בקשה אחת: במקום לצעוק "רב גנב!" צעקו נא מעתה "גנב רב!"

ואסביר את עצמי: כאשר נזקקתם לבחור רב, לא חקרתם ולא דרשתם היטב אודות עברו של "התכשיט". לא התאמצתם לברר את הסמיכות בהן התהדר, אמיתיות או שמא מזויפות. התרשמתם מהדרת פניו של היצור, מחלקלקות לשונו של הברנש, ונפלתם בפח. לקחתם גנב והכתרתם אותו לרב!
כעת, נוכח העובדה שהפכתם גנב לרב אתם מתיימרים להפוך

תזכורת לנבחני דרשו

מבחני דרשו יתקיימו ביום המישי ב' באב, וביום שישי ג' באב

מבחן דף היומי קנין תורה מס' 43:

הדף היומי: מסכת גיטין לג. - סב:

קנין משניות: משניות כלים ד', א' עד ו', ד'

מבחן קנין חכמה מס' 43:

ספר אורחות צדיקים: הקדמה עד סוף שער הגאווה

מבחני הדף היומי בהלכה מס' 17:

משנה ברורה: סימן קמ"ד עד סימן קנ"ג סעיף י'

מוסר: אהבת חסד: פתיחה "וידוע שהחסד" עד חלק א' פרק ז' אות ב'

מבחני דף הכולל מס' 34:

הדף היומי: מסכת גיטין לט. - נט:

מבחני הבורת ש"ס מס' 12:

מסכת הוריות ג. - יב:

מבחני דף היומי ירשלמי מס' 9:

דמאי נה. - סוף, כלאים א. - ה:

לאחר הסיבוב הראשון שעשינו בבנייני העולים אגר ר' ירחמיאל בניירותיו שמות של עשרה ילדים וילדות המעוניינים ללכת וללמוד במוסדות תורניים, ולא היה מאושר הימנו...

הרב חיים פוקס שיחי' מספר על פעילותו לרישום תלמידים במוסדות תורניים של הגה"צ רבי ירחמיאל קראם זצ"ל

ספר תורניים היה בעקבות הנטל הכלכלי. שהרי מדובר היה באוכלוסייה עם רמה סוציו אקונומית נמוכה שהפרוטה אינה מצויה בכיסם, וכשהצענו להם לקחת את הבן למתיבתא ללא תשלום מצד ההורים, זהו דבר שהוריד מעט מהלחץ והעול הכספי בבית, ואף העניק לילד תנאים גשמיים נוחים יותר. בפרט שכך הילד קיבל חינוך חרדי שורשי עם חיבור למסורת ולערכים. 'אמנם להוציא את הבנות מן הבית היה דבר מסובך יותר, והיה נדרש שכנוע רב בכדי שהבת תלך לפנימייה רחוקה מן הבית... אך בכל זאת הייתה לו לר' ירחמיאל סיעתא דשמיא עצומה, ובמשך השנים ההשקעה גדלה, ומספר הילדים והילדות שר' ירחמיאל רשם ושלח למוסדות תורניים היה עצום', אומר הרב פוקס.

דאבל קבינה

לאחר הסיבוב הראשון שעשינו בבנייני העולים אגר ר' ירחמיאל בניירותיו שמות של עשרה ילדים וילדות המעוניינים ללכת וללמוד במוסדות תורניים, ולא היה מאושר הימנו... וכך אמר לי ר' ירחמיאל: 'את הבנים אשלח בעזרת ה' לפנימיית 'בתי אבות' בבני ברק, ואת הבנות למוסדות 'אור החיים' שבבני ברק. לשאלתי 'איך תיקח אותם באיזה רכב?', ענה לי ר' ירחמיאל, כי כנראה שאחד מחבריו יבוא באותו השבוע לאשדוד וכך ישלח איתם את הילדים. ואכן, למחרת הגיע ידידו הרב בנימין יוז'ק שליט"א לאשדוד עם רכב, והכל בא על מקומו על הצד הטוב ביותר.

לאחר תקופה הוא כבר קנה טנדר גדול עם דאבל קבינה... אותו היה ממלא בילדים, ונוסע איתם יום אחד למתיבתא בבאר יעקב, ולמחרת היה נוסע למתיבתא בבני ברק, וכן לעוד ועוד מתיבתות...

יצוין כי בשנים אלו המתיבתות חוו פריחה עצומה. וכך מידי יום ביומו היה יוצא ר' ירחמיאל עם טנדר מלא בקבוצה חדשה של ילדים או ילדות. היו תקופות שבהם עבדנו תחת לחץ כדי להספיק לקחת עוד ועוד ילדים.

הלחץ היה שלנו בלבד, פן נפסיד ילד אחד ואז הפסדנו אותו חלילה לדורי דורות. כי בכל יום שאתה לא מספיק לקחת את הילדים, יתכן שלמחרת הם כבר יתחרטו, או יתחילו לחשוש ולפחד וכולי. היו צריכים להכות בברזל בעודו חם... כשכולם מתלהבים ומעוניינים ללכת ולהירשם בבית ספר תורני. אסור

הרב חיים פוקס שליט"א, זהו שמו של האיש שסייע מאחורי הקלעים לכל הפעילות הענפה רבת הזרועות, ושותפו של ר' ירחמיאל קראם בעשייה הבלתי פוסקת.

'הכל החל בחודש אלול תשכ"ז, עת הגעתי ללמוד בישיבת גרודנא באשדוד', מספר ר' חיים. 'הישיבה נוסדה על ידי מרן הרב מפוניבז' זללה"ה בתאריך ח"י בשבט תשכ"ז יחד עם כ"ה בחורים, כשהסלוגן בין הבחורים היה 'כ"ה לח"י... כאשר רוב קבוצת המייסדים עזבה את הישיבה בסוף זמן קיץ ושבתי פוניבז'.. 'ירחמיאל היה מה'אלטרערס' בישיבה, הוא הגיע יחד עם קבוצת בחורים מובחרים מישיבת האם בבני ברק, וכך החלה הישיבה לקרום עור וגידים. בחודש אלול הייתה אווירה של התחדשות והתלהבות, כאשר באותה העת הגיעו קבוצה נוספת של כשלושים בחורים מישיבת פוניבז' ומישיבת 'קול תורה', ויחד מנתה הישיבה כשישים בחורים, 'המייסדים' קראו לנו'.

'ביום שישי הראשון בזמן אלול לאחר ה'סדר' היו מספר שעות פנויות עד כניסתה של השבת...

'לפתע ניגש אלי בחור גבה קומה מה'קייבוץ' ידעתי שקוראים לו ירחמיאל ושחבריו מכנים אותו 'ירח', אך לא מעבר לזה. בסך הכל הוא היה מהמבוגרים שבישיבה ואני צעיר לימים שזה עתה נכנסתי אליה, אך משום מה נראה לי שמצאתי חן בעיניו, אינני יודע מדוע, אולם כך סובבה ההשגחה העליונה'.

'והוא, בפנותו אלי מצביע על מספר בניינים גבוהים שהיו שם, באמרו לי: 'תראה, שם רחוק ישנם בניינים של עולים חדשים, אולי תבוא איתי ונחפש שם ילדים שמעוניינים ללכת למוסדות חרדיים'... הבקשה המוזרה הזו נפלה עלי כרעם ביום בהיר מעולם לא העליתי בדעתי שהולכים לחפש... ילדים, אך בכל זאת ההצעה קסמה לי והלכתי איתו'.

'ומאז לא משה ידי מתוך ידו במשך למעלה מיובל שנים'...

להכות בברזל בעודו חם

'בכל בית בו נכנסנו שאל ר' ירחמיאל את שמות הילדים, ובאלו כיתות הם לומדים, והכל היה רושם כדרכו בקודש... בדרך כלל רוב המשפחות שמחו לבואנו, מאחר ורובם המוחלט היו מסורתיים בדרגות שונות ורצו שילדיהם יקבלו חינוך תורני. היו שם מרוקאים, תימנים, פרסיים, עירקיים, ובעצם, מכל העדות'... 'חלק לא מבוטל מהסכמת ההורים לשלוח את ילדיהם לבתי

ר' ירחמיאל, 'הוא לא ירגיש בן ישיבה, ויש חשש שהוא יעזוב בעקבות כך את המתביתא'.

הורי התלמידים לא ראו בלבוש ה'בן תורה' עניין מיוחד, ולכן אף לא טרחו להלביש את בנם כראוי למעמדו, וכתוצאה מכך אף חלק זה נפל על ר' ירחמיאל ועל 'קרן עזרה לילדים' שהקים. (מתוך הספר 'ירחמיאל' קוים לדמותו של גדול מזכי הרבים)

לחכות למחר, ועוד באותו יום יש לסגור את ה'פינות', ולקחת את הילד לבית הספר התורני או למתביתא'...

ממשיך הרב פוקס: 'ר' ירחמיאל לא הסתפק בהכנסתם למוסדות תורניים בלבד, והוא אף ליווה אותם בהמשך. כל ילד שהגיע לגיל שלוש עשרה, ר' ירחמיאל קנה לו כובע וחליפה, ואף היה עוזר לו בקניית תפילין. 'אם לא תהיה לו חליפה' אמר

**"את החומרות של ה'חזון-איש' - כולם יודעים.
אך מה היה ה'מוטו' שלו לא כולם יודעים.
במחיצתו של ה'חזון איש' יכולנו לחוש באוויר
את התביעה שבקעה מכל אורח-החיים שלו -
"זייט גוטע מענטשין"... ["היו אנשים טובים"]**

על המידות הנעלות של הגה"צ רבי משה טורק זצ"ל

בקרבתם את הביטחון והאמונה בישועת ה'. גם ידע לעמוד לימינם בעצה ותושיה, באומר וגם במעש!

מנוחת הנפש

רבי משה היה בעל מנוחת-נפש. שלט בעצמו והיה מחשב את דרכיו. ילדיו מעידים, שככל שבגרו והבינו בעצמם את מצבי החיים וקצב השינויים המתחייב מהם, ידעו לזהות יותר ויותר את התכונות הללו אצל אביהם. כמעט כל מהלך או תגובה שלו היו פרי של מחשבה. ולא רק בחינוך, שהיה ה'מקצוע' שלו, אלא כלל הליכותיו ואף דיבורו היו מחושבים מאד.

בפנקס מתקופת היותו בחור או אברך נמצא שכתב לעצמו 'קבלה': "להתרגל לחנך את עצמי להיות רגוע, עם מנוחת הנפש". מספר תלמיד, רבי **אריה פרייזלר** שליט"א: "בעודי הולך איתו לאוטובוס, הגיע זה לפתע. התחלתי לרוץ, אך הוא אמר לי: 'חבל להפסיד את שלוות הנפש בגלל אוטובוס', והמשיך לצעוד בנחת".

רגישות לצער הזולת

היה רגיש ביותר לצער הזולת ועורר את כוחות נפשו ללחוש אותו בתוך הלב ולהשתתף בסבלו. טוהר ליבו ומצפוננו הביאו אותו לעיתים מזומנות להזיל דמעה ולהיאנח על צרות הכלל וצרות הפרט. לאחד הנכדים רבי **יעקב** ב"ר דוב **טורק** שליט"א שהציע לו פעם עזרה בענין אישי כלשהו, אמר: "אני רואה שיש לך רגישות לשני. דע לך, כי מי שיש לו רגישות לאחר - החיים שלו מאושרים". אברך צעיר שח לרבי משה באמצע הרחוב אודות צרה שהיתה לו בבית. רבי משה נבהל מאד והתחיל לומר "אוי אוי" ונאנח מעומק הלב. ומיד, בעומדו כך ברחוב, אמר לאותו אברך: "בוא ונקרא יחד פרקי תהלים", והחל לקרוא עמו בכוונה. האברך הזה אמר שאיש לא השתתף אתו בצערו כמו רבי משה!

(מתוך הספר 'לדמותו של מחנך')

מתוך כלל הליכותיו של רבי משה טורק עם הבריות השתקפו מידות נעלות. קנייניו בתורה וביראת-שמים צירפו אותו מכל סיג כזהב נקי, ומהווייתו זהרו אלומות-אור של טוב-לב שופע, חן וחסד. הבאים עימו במגע, ולו קל ואקראי, נשבו בקסמו האישי, האצילי, שנגה עליהם מאורו הפנימי.

הוא היה רגיל להתבטא, כי הדבר העיקרי שזכה לראות ולספוג באותן שנים קסומות בצילו של ה'חזון איש', היו המידות הטובות. הוא אמר זאת במתיקות כך: "את החומרות של ה'חזון-איש' - שאסור להשתמש בחשמל בשבת, שצריך לעשר כל דבר ועוד כהנה וכהנה - כולם יודעים. אך מה היה ה'מוטו', העוגן המרכזי בבית שלו, את זאת לא כולם יודעים. במחיצתו של ה'חזון איש' יכולנו לחוש באוויר ולממש בידיים את התביעה שבקעה מכל ההנהגה ואורח-החיים שלו - "זייט גוטע מענטשין"... ["היו אנשים טובים"]. את התביעה הנעימה והעדינה הזאת הרגשנו כל העת סביבו... וכזה היה רבי משה. כל-כולו שופע טוב-לב, ורצון כן ובלתי-מעושה להיטיב עם הזולת.

המשגיח דישיבת מיר, רבי **בנימין פינקל** שליט"א, אמר: "אם חפץ אני להגדיר את רבי משה במילים ספורות, אומר עליו שהיה צדיק מתוק. כל הגדלות, הצדקות, הגאונות והקדושה שלו היו עטופים במתיקות עצומה. תמיד היה לו אור על הפנים. חינוך על טהרת-הקודש בתקיפות וללא ויתור - אבל עם מתיקות. את כל עבודת ד' הוא עשה במתיקות. הכל היה בצורה טובה ונחמדה. הוא זכה להעמיד רבבות של תלמידים שהחדיר בהם גישמאק ומתיקות - לאהבת ה', ליראת ה', לאמונה, לתורה ולמצוות. כל החיים שלו היו חטיבה אחת של מתיקות".

מטבעו היה מחונן ביכולת מיוחדת להשרות אורה נעימה של שמחה וקורת-רוח. תמיד היתה לו את המילה הטובה והנכונה ואת המחמאה כלפי כל אדם ובכל מצב. ידע להפיח באיש-שיחו רגשות של עונג ונעימות מיוחדת במינה. השכיל לחזק ולעודד שבורי-לב ונדכאי-רוח והרעיף עליהם טל של תחיה; השריש

'מהר מאוד צברתי הצלחות מוכחות. קניתי שם של כוכב עולה. אנשים ראו בי מצליחן. גם אני התפתיתי לראות כך את עצמי'

הרב ד"ר עוז מרטין על כישלונות מעוררי השראה

הסיטואציה במבט רחב יותר, עם הקשר ברור לעתיד, ולהבין איך יכול הרגע הזה להפוך למנוע ולמנוף."

התובנה של יאיר היא עצומה. כישלון, גם אם הוא כולל כאב צורב ורצון לברוח ולזרוק את הכל, אכן יכול להפוך למנוף - אם נדע להתייחס אליו באופן הנכון.

אבל מעבר לתובנה הזו, יש כאן רובד עמוק יותר, מעניין וחשוב לא פחות.

אצל לא מעט אנשים - יודעים מה? אולי אפילו אצל רוב האנשים - הצלחה היא מטרה. כל היתר הוא רק הדרך אליה.

הורים אומרים לילדיהם, מעסיקים מכוונים את עובדיהם, מורים מדרבנים את תלמידיהם: 'תצליח!'

כל אחד והלבוש שבו הוא מלביש את המושג הצלחה, אבל כמעט אצל כולם - ההצלחה היא ה'אישיו'.

יותר מזה: אצל רבים מאוד מאוד, ההצלחה היא תדמית. מי שמצליח זוכה להערכה גדולה, מצד סביבתו וגם מצד עצמו.

הגישה הזו בעייתית. אוהו, כמה בעייתית. ואפילו לא קשה מדי להבין למה: כי כשדימוי עצמי נבנה מהצלחות, הוא נהרס מכישלונות. ומכיוון שכישלונות הם חלק משגרת הפעילות של כל אדם עלי אדמות, הרי שדימוי שנהרס מכישלונות חייב להיות רעוע מאוד.

התחלה של ריפוי מעיוות החשיבה הזו, נמצא כשנפנים את התובנה המרתקת הבאה:

כישלונות, בעצם, לא רוצים להרוס אותנו. הם באים לומר לנו: 'אנחנו כאן כדי להיות חלק מסיפור ההצלחה העתידי שלכם'.

ובואו נתעכב רגע על האמירה הזו. היא לא משחק מילים. היא בשורה.

כישלונות, כמו שאמרנו, הם חלק משגרת חיינו. אנחנו לא אוהדים אותם, גם את זה כבר הבנו. אבל מה? אנחנו כן מוכנים לקבל אותם, כי אין לנו ברירה. הגישה שלנו היא: 'אוקיי, כישלון הוא דבר בלתי נמנע, ואנחנו נבלע אותו. למרות שבינינו? היינו מוכנים לוותר עליו בחפץ לב גדול'.

אז זהו, שלא. לא מגיע לכישלונות יחס קריר ומאולץ כזה. הם לא תקלות שאין ברירה אלא לבלוע.

להפך:

כישלונות ואכזבות הם דרך חזקה מאוד - חזקה הרבה יותר מאשר הצלחות! - לעזור לנו להעריך את עצמנו.

הנה שיתוף יפה שיש מה ללמוד ממנו. המספר הוא יאיר, צעיר מוכשר ושאפתן:

"נכנסתי לעבוד בתחום תחרותי מאוד. ידעתי שהשוק הספציפי הזה מלא בכוחות חזקים, ושעלי להיות מוצלח במיוחד כדי לשרוד בו.

נוסיף לזה את העובדה שבאופיי אני לא סובל סתמיות. צריך להרגיש שאני 'משהו מיוחד' כדי לקבל את מנת האדרנלין ואת המורל שלי.

כך יצא שהמטרה שעמדה מול עיניי היתה: להצליח מאוד ומהר!

תחילת דרכי בתחום היתה, אפשר לומר, די מפנקת. מהר מאוד צברתי הצלחות מוכחות. קניתי שם של כוכב עולה. אנשים ראו בי מצליחן. גם אני התפתיתי לראות כך את עצמי.

יום אחד שלחתי עבודה ללקוח. עבודה מושקעת ומוקפדת מאוד, כהרגלי.

הלקוח חזר אליי, שיבח את העבודה - אבל העיר הערות אחדות וביקש שיפורים.

ההליך הזה, שאצל כל עובד, בכל תחום, הוא חלק משגרת עבודה נורמלית - היה בעבורי מכה מהממת, לא פחות!

בתחילה בזתי בלבי ללקוח. החלטתי שהוא לא מבין באיכות. אחר כך כעסתי שהוא מקלקל את העבודה שלי עם בקשות התיקון שלו. ורק כעבור שעות מספר, כשנרגעתי, הבנתי שהשמים לא נפלו והארץ לא פערה את פיה - שום דבר מסוכן לא התרחש.

בסך הכל לא הגעתי להצלחה מקסימלית, זה הכל. עדיין הייתי מדוכדך מהעובדה הזו, וכדי להשיב לעצמי את השלווה - אמרתי לעצמי כך:

'קדימה, דמיין לעצמך את הביוגרפיה שיכתבו עליך בעוד שלוש שנים! דמיין לעצמך כמה מעוררת השראה תהיה הפסקה הבאה: היו לו גם כישלונות בדרך, אבל הוא מעולם לא נתן להם לעצור אותו. באומץ, בנחישות וברוגע, הוא למד מכישלונותיו, התגבר עליהם והמשיך לחתור קדימה, מיומן ונבון עוד יותר משהיה'.

זה עבד. ובהמשך, זו הפכה להיות הטקטיקה שלי: להפוך קושי, אכזבה וכישלון - לטקסט בביוגרפיה העתידית.

האם הביוגרפיה הזו אי-פעם תיכתב? מן הסתם לא. וזה לא משנה. מטרתו של ה'תעלול' הזה היא לאפשר לי לראות את

5

יום רביעי א' אב תשפ"ג | יו"ל ע"י 'דרשו' - קרן עולמית לחינוך ועידוד לימוד התורה | 02-560-9000 | info@dirshu.co.il

5

משהו לקחת לדרך:

בדיוק כשם שכישלונות עשויים להפוך למנוף - הצלחות עלולות להיות ההפך מזה. ההצלחה הנעימה, המשכרת, עלולה לגרום לנו לרצות לראות בה את תעודת הזהות הפנימית שלנו, מה שהוא כמובן לא נכון בעליל. לכן, כשאנחנו נהנים מהצלחה שהשגנו, בואו נזכיר לעצמנו בד בבד שאנחנו לא מוכרחים להמשיך להצליח תמיד. גם אם בעתיד לא נתמיד על אותו רצף של הישגים, נמשיך להיות אותם אנשים נפלאים, בדיוק כפי שאנחנו עכשיו.

משפט כוח:

הצלחה נבנית מרצף של כישלונות.

(פרק מתוך הספר 'רגעים של כוח'. ד"ר עוז מרטין פסיכותרפיסט בעל שם וספריו יצאו במהדורות רבות. לרכישת הספר ולקבלתו במשלוח לבית ניתן להתקשר: 058-7676321)

כן, יש מה להעריך בנו כשאנחנו מצליחים, אבל יש הרבה יותר מזה מה להעריך בנו כשאנחנו נכשלים, ובכל זאת מתמודדים עם הכישלון, נבנים ממנו, קמים מהמצולות שאליהן הוא זומם להשליך אותנו - והולכים הלאה, כשאנו נושאים בחיקנו את כל התובנות שהפקנו מהנפילה הזו. להיות מצליחן זה נחמד. להיות נכשל בלתי-נכנע, זה קשה הרבה יותר. מאתגר הרבה יותר. ובשל כך, ראוי הרבה יותר להערכה. אל תמדדו את ערככם ביחס להצלחות שלכם - מדדו אותו ביחס לכישלונות שהיטבתם להתמודד אִתם. בהצלחה!

מילון מונחים:

הצלחה - חוויה רגשית מענגת וממכרת.

כישלון - חוויה רגשית כואבת, המאפשרת שינוי על ידי למידת

לקחים.

מרן הרב מבריסק חזר וקרא לה: 'שימי את הסוכר בכוס'. שמה הבת את הסוכר בכוסות, עבר רגע, ושוב קרא לה אביה, כשהוא מצווה לה לערבב את הסוכר בתה. "כאן כבר לא יכולתי לעצור בעצמי", אמר הגרא"מ שך, "ושאלתי את רבינו 'משום מה מטריח רבנו את הבת כל כך?'"

הרב שלמה לוריניץ בסיפורים מיוחדים שהיו לו עם מרן הרב מבריסק זיע"א

העמדתני בפניו שתי אפשרויות: האחת לקנות דירה עבור מרן, והשניה שיקנה דירה עבור עצמו, ויעמידנה לרשות מרן, הסברתי לו, כי לפי היכרותי עם מרן הוא לא ירצה להנות ממתנת חנם, אך כיון שהגר"י אברמסקי כותב, שיש להשיג עבורו דירה, כנראה כך הוא המצב ואני מחפש דרך שמרן יסכים לקבל את הדירה. ר' יהודה בודנהיימר הסכים בשמחה רבה, הוא היה מוכן לתת את הכסף מיד, ואמר לי, שאוכל להודיע לעוסקים בדבר שיקנו כבר דירה, והוא שולח עמי צ'ק. ונעשה כפי רצונו של מרן - אם יחפץ הבית יהיה שלו, ואם לאו, הבית עומד לרשותו למגורים בלבד. הוא רשם צ'ק על סך עשרים אלף דולר, כפי שהיה מחירו של בית בסביבה זו באותם הימים. אולם לפני שנטלתי ממנו את הצ'ק אמרתי לו, שליבי אומר שכל זה לא לפי רוחו של מרן. חככתי בדעתי והחלטתי לשגר מברק למרן, בו הסברתי מי הוא ר"י בודנהיימר וכו' ובקשתי לקבל את דעתו בענין. כיון שבעבר קבלתי ממנו הוראה לא לעשות שום דבר הנוגע אליו מבלי לשאול אותו, רציתי לוודא שאינני פועל בניגוד לרצונו. שלחתי את המברק, וקבלתי מברק תשובה מיד. ארבע מילים היו בו: "בשום אופן לא. סולובייצ'יק", חזרתי מיד לר' יהודה בודנהיימר ומסרתי לו את דעתו של מרן.

ידועה ומפורסמת הזהירות בבית בריסק בכל ענין של פיקוח נפש, והחשיבות שיחסו לשמירת הבריאות. שתי העובדות שלפנינו מבהירות, שגם בנוגע לבריאותו, לא הסכים מרן לצאת מגדרו ולהנות מן הזולת.

כאשר שהיתי בארצות הברית בשנת תש"ח, קבלתי מכתב מהגר"י אברמסקי, אשר כידוע, היה מתלמידי הגר"ח, וזה תוכן המכתב: כשבקרתי אצל הרב מבריסק בביתו שברח' פרס, מצאתי אותו חולה. הוא סיפר לי שהרופאים אמרו, שהוא סובל מהצטננויות תכופות, ודירתו אינה מתאימה למצב בריאותו, כי הוא זקוק לדירה שטופת שמש, ולכן, כפי שידעים אנו את גדלותו של הרב מבריסק, מחובתנו לדאוג לו לכך, ולדעתי, זו שאלה הגובלת בפיקוח נפש.

התפלאתי מאוד למקרא הדברים. הכרתי את מרן, ותחושתית היתה, שהדברים אינם עולים בקנה אחד עם רצונו. אבל כיון שהגר"י אברמסקי הוא בר סמכא, הרגשתי חובה למלא את בקשתו.

פניתי לקרוב משפחתי, ר' יהודה בודנהיימר, בן תורה וגביר, והנחתי לפניו את המכתב. כשסיים לקרוא, הצעתי לו להיות מהזוכים במצווה.

הקפיד על כך, שאכן יקבל הכל כראוי.
סיפר מרן הגרא"מ שך: "פעם ישבתי אצל מרן ושוחחנו בדברי תורה. מרן קרא לבתו ואמר: 'רבקה, הביאי כוס תה'. הבת הגישה שתי כוסות תה עם קערת סוכר, ויצאה מן החדר.
"מרן חזר וקרא לה: 'שימי את הסוכר בכוס'. שמה הבת את הסוכר בכוסות, ויצאה מן החדר. עבר רגע, ושוב קרא לה אביה, כשהוא מצווה לה לערבב את הסוכר בתה.
"כאן כבר לא יכולתי לעצור בעצמי", אמר הגרא"מ שך, "ושאלתי את רבינו כתלמיד הדין לפני רבו: 'משום מה מטריח רבנו את הבת כל כך?' מרן ענה לי: 'כיבוד אב איז גאר ניט? איך וויל איהר מזכה זיין!' (וכי כיבוד אב הוא ענין של מה בכך? - רצוני לזכות אותה!).

בחוליו האחרון

בימי חוליו האחרון הצטער מרן צער רב על הטירחא הרבה שגורמת מחלתו, בעיקר לבניו ולבתו, שלא משו ממיטת חוליו במשך חודשים. פעם התאונן לפני: "הרי אני גולן ממש בגלל הזמן והטרחות שאני לוקח מבתי ומבני!!!"
באותם חודשים שהיתי גם אני זמן רב על יד מטתו. פעם ישבתי שם קרוב לשבע שעות ברציפות, כאשר הכסא היחיד שהיה במקום היה מאוד לא נוח לשיבה. מרן אמר לי אז: "ר' שלמה, אני רואה, שהשיבה על ידי במשך שעות רבות כל כך קשה לך, אבל אתה מקל עלי, וגם לך כדאי הדבר".
(מתוך הספר 'במחיצתם')

כשחזרתי ארצה נכנסתי למרן, והוא פנה אלי בשאלה, מה עלה בדעתי אפילו לשאול אותו על דבר כזה? "וכי אתה חושב", הוסיף מרן ושאל, "שאני אקבל מתנת בשר ודם בדרך זו או אחרת?!"
עניתי לו, ששאלתי היתה בגלל דעתו של הגר"י אברמסקי, שאנו מחויבים בדבר מפני שזהו ענין הגובל בפיקוח נפש, ולכן חשבתי, שכאן אולי צריך לעשות משהו.
אחרי שהסברתי את עצמי, שאלתי את מרן, אם אכן הדבר קשור לבריאותו, מדוע לא יסכים לעבור לדירה אחרת? ענה לי מרן בהאי לישנא: "אתה חושב שהייתי מסוגל לצאת לרחוב, כשאני גר בבית של משהו אחר? הרי הייתי מתבייש מעצמי! איך אתה לא מבין שזה דבר בלתי אפשרי?!"

סירובו לקבלת טיפול בחינם

בימי חוליו הצעתי לו את טיפולו של אח בן תורה, אשר חשב לעצמו לכבוד ולזכות להתמסר למרן. אולם מרן סירב לקבל את הטיפול, עד שהלה יסכים לקבל תשלום מלא עבור עבודתו.
במשך מספר ימים, עד שהצלחתי להשפיע על האח שיסכים לתשלום, סבל מרן קשות ולא הסכים לטיפול.
יומיים לפני פטירתו, שאלני מרן אם שולם לאח את כל המגיע לו.

כיבוד אב - שאני

למרות סירובו לקבל מתנת חינם ממישהו, שונה היה הדבר במתנה שהיא מצות התורה. לא זו בלבד שלא סירב, אלא הוא אף

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפוח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

מבנה שיוֹחַד לבית הכנסת עד לזמן מסוים - האם חלה עליו קדושה?

השכירות מוגבל ויש צורך לחדשו מדי תקופה, ורשות ביד בעל הבית להוציאם - יש לנהוג בו קדושה כבית הכנסת קבוע.
[משנ"ב קנג, נא; בו"מ דרשו, 69-67; וראה שעה"צ קנא, כ]

אם ייחדו מבנה לבית הכנסת עד לזמן מסוים, לא חלה עליו קדושה, ומותר לאכול ולשתות בו. אולם, במשך הזמן בו הוא משמש כבית כנסת אין לנהוג בו קלות ראש גמורה, כגון שיחה בטלה. ומקום המושכר לבית הכנסת באופן קבוע, אף שחווה

לאילו מטרות ניתן להשתמש בבנין ששימש כבית כנסת?

בו לכל מטרה שהיא; וכל שכן שמותר להקים במקום בנין מגורים או משרדים - על אף שחלק מחדריו ישמשו כבית הכסא - שהרי עיקר המבנה אינו משמש לדבר גנאי.
[שו"ע קנג, ט, ומשנ"ב נה; וראה משנ"ב נח, וביה"ל ד"ה ואם; בו"מ דרשו, 71]

בנין בית הכנסת שנמכר או חרב, אסור להשתמש בו, או במקום שבו עמד, לדברים שיש בהם גנאי ניכר וקבוע, כגון מקוה. ואם הרסו את מבנה בית הכנסת והקימו מבנה אחר, מותר להשתמש

מה הם שני התנאים להחלת הקדושה על חפצי קדושה?

שהקדישו בנין בנוי לבית הכנסת - אינו קדוש עד שיתפללו בו פעם אחת. ובדומה לכך, אם ייחדו נרתיק לתפילין, אינו קדוש עד שיכניסו לתוכו את התפילין.
[שו"ע קנג, ח, ומשנ"ב נא]

כפי שלמדנו אתמול, "הזמנה לאו מלתא היא", כלומר, הקדשת חפץ כלשהו עבור דבר מצוה או קדושה, אין בה כדי להחשיבו לחפץ של מצוה וקדושה. ברם, ה'הזמנה' יחד עם השימוש בחפץ מקדשים אותו, ולפיכך, אם בנו בית הכנסת מכספי חולין, או

* מכירת קרקע שהיתה בה הונאה במחיר - המכירה קיימת ואין צורך להשיב את ההפרש שבין הסכום ששולם לבין המחיר בשוק, למעט אם ההפרש הוא חמישים אחוז ויותר.
* אם אדם הקדיש לבית הכנסת דבר הנושא רווחים על ידי שכירות וכדומה, והתנה שהקרן תהיה קיימת לעולם, רשאים גבאי בית הכנסת למוכרו ולרכוש בתמורתו דבר אחר הנושא רווחים.
* אם הקדיש אדם בנין עבור בית הכנסת, לא חלה עליו קדושת בית הכנסת עד שישתמשו בו, אולם המקדיש חייב לקיים את דבריו, כיון שהאמירה שיקיים דבר מצוה נחשבת כנדר.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר לכהן לעבור לפני המתפלל בדרכו לברכת כהנים?

שלפני המתפלל, וצורך המצוה נחשב כשעת הדחק - ולא לפני ממש; ויש אומרים שרשאי אף לעבור לפניו ממש. וכן כהן הצריך לעבור לפני המתפלל כדי לברך ברכת כהנים - יש מתירים לעבור בצדדים שלפניו, ויש מתירים אף לפניו ממש.

[ביה"ל קכח, ו, ד"ה חוזרים; בו"מ דרשו, 26]

נטילת הידים לברכת כהנים צריכה להעשות סמוך ככל האפשר לברכה, דהיינו בשעת חזרת הש"ץ, לקראת ברכת 'רצה'. בבתי כנסת רבים מצוי שבשעה זו עומדים עדיין חלק מהמתפללים באמצע תפילת שמונה עשרה; וכהן הנצרך לעבור לפני המתפלל כדי ליטול את ידיו - יש אומרים שלא יעבור אלא בצדדים שלפניו - כיון שבשעת הדחק מותר לעבור בצדדים

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666